

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3269/2018. (VII. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény 7. § (9) bekezdésének utolsó mondata és a 186. § (1) bekezdésének „jogvesztő” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M. 2625/2016/20. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 6.Mpf.690116/2017/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (továbbiakban: Hjt.) 7. § (9) bekezdésének utolsó mondata és a 186. § (1) bekezdésének „jogvesztő” szövegrésze alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és a hivatkozott rendelkezéseket semmisítse meg, mivel az indítvány szerint azok sértik az Alaptörvény I. cikkének (1) és (3) bekezdéseit, XV. cikkének (1) és (2) bekezdéseit, XVII. cikkének (1) és (2) bekezdéseit, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVII. cikkének (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, a XXXI. cikkének (3) bekezdését, valamint az 54. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M.2625/2016/20. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 6. Mpf.690116/2017/5. számú végzése alaptörvény-ellenességét és a döntéseket semmisítse meg, mivel azok sértik az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdését, valamint XXVIII. cikkének (7) bekezdését.
- [2] 1.1. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M.2625/2016/20. számú végzése szerint, az indítványozó által a Magyar Honvédség Geoinformációs Szolgálat alperes (továbbiakban: alperes) ellen fegyelmi büntetés hatályon kívül helyezése iránt indított perben az indítványozó a Honvéd Vezérkar Főnöke által hozott fegyelmi határozatot 2016. augusztus 13-án vette át, az ellene benyújtott keresetlevele pedig 2016. szeptember 13. napján érkezett a bírósághoz. A fegyelmi határozat – a végzés megállapítása szerint – tájékoztatást tartalmazott a bírósághoz fordulás 30 napos határidejének jogvesztő jellegéről, valamint arról, hogy a keresetnek legkésőbb a határidő utolsó napján a bírósághoz meg kell érkeznie. Megállapította továbbá a bíróság azt is, hogy az indítványozó jogi képviselőjével a határozatot 2016. augusztus 1. napján postai úton közölték. A bíróság a keresetindítási határidő elmulasztása miatt az indítványozó által előterjesztett igazolási kérelmet elutasította és a pert megszüntette, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 157. § a) pontjára, 130. §-a (1) bekezdésének h) pontjára, 105. §-ának (4) bekezdésére, a 4/2003. számú Polgári jogegységi határozatra, valamint a Hjt. 16. §-ára és 186. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással.
- [3] Az elsőfokú bíróság végzésének indokolásában megállapította, hogy az indítványozó a keresetlevél postára adásának napját igazolni nem tudta, azonban a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján annak nincs is jelentősége, hiszen a keresetlevélnek legkésőbb a határidő utolsó napján a munkaidő végéig kellett volna megérkeznie a bírósághoz, az érkezés dátumát pedig – a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet 24. §-a alapján – az iroda bélyegzővel tünteti fel. Ugyancsak megállapította a bíróság, hogy az indítványozó ítélezési szünetre történt hivatkozása a határidőre nincs hatással, mert a külön törvényben előírt keresetindítási határidők nem minősülnek peres eljárási határidőknek, így ezekre a régi Pp. 104/A. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók. Végül a bíróság hivatkozott arra is, hogy az indítványozó – nem vitatottan – a fegyelmi eljárás során jogi képviselővel járt el, és a keresettel támadott határozatot a jogi képviselővel is közölték, az indítványozónál korábbi időpontban.

- [4] 1.2. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság megállapításait, azonban rámutatott arra is, hogy a Hjt. 8. §-ának (1) és (2) bekezdései értelmében a jognyilatkozat akkor tekinthető közöltnek, ha azt a címzettnek, vagy az átvételre jogosult más személynek átadják. Márpedig a másodfokú bíróság szerint az nem volt vitás, hogy az indítványozó jogi képviselővel járt el, a jogi képviselő átvételre jogosult meghatalmazottnak tekintendő, így a fegyelmi határozat az indítványozó részére már 2016. augusztus 1. napjával joghatályosan közöltnek volt tekintendő.
- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszban kifejtett álláspontja szerint a Hjt. támadott rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét az okozza, hogy amíg a honvédeknél a keresetlevélnek 30 napon belül be kell érkeznie a bíróságra, addig a rendőrök, és köztisztviselők esetében ez a határidő a postai feladást jelenti és igazolási kérelem előterjesztésére is jogosultak, míg a honvédeknek ehhez nincs joguk. Az indítványozó ezzel kapcsolatban hivatkozott a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 214. §-ának (1) és (2) bekezdéseire, valamint a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 190. §-ának (2) és (7) bekezdéseire. Az indítványozói hivatkozás szerint, a honvédek a Magyar Honvédségnek a rendőrségi feladatellátásában történő közreműködése rendjéről szóló 25/2015. (IX. 14.) BM-HM együttes utasítása alapján sok tekintetben a rendőrökre vonatkozó szabályok alapján intézkedhetnek a határ mentén, vagy annak körzetében, ezért a Hjt. megjelölt szabályai a különbségtétel okán sértik az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdéseit, valamint az I. cikkének rendelkezéseit. Az indítványozó jogértelmezése szerint a határidőt 2016. augusztus 13. napjától kellett volna számítani, mert a fellebbezés őt önmagában, jogi képviselő nélkül is megilleti, a keresetet saját maga készítette el és adta postára, azonban ahhoz, hogy az 30 napon belül be is érkezzen a bíróságra, a szolgálati helyét el kellett volna hagyni. Az indítványozó szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik, és az ügyében eljáró bíróságok terhére róható, hogy nem vették figyelembe azt, hogy a különleges jogrend idején a jogorvoslathoz való jogból származó igények nem szűnnek meg, csak halasztást szenvednek, ezért – legalábbis indítványozói álláspont szerint – kizárt a 4/2003. PJE határozatra történő bírósági hivatkozás és az a törvényszéki megállapítás, hogy „nem volt jelentősége annak, hogy a felperes milyen egyéb okból nem nyújtotta be határidőben a keresetlevelet”. Az indítványozói álláspont szerint az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) és XXVIII. cikkének (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát sérti, hogy az alperes a fegyelmi eljárás során, illetve azt követően tanúsított magatartása befolyásolta (akadályozta) a keresetlevelének elkészítését.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában sérelmezte azt is, hogy az ügyében eljáró bíróságok az igazolási kérelme elbírálása kapcsán nem vették figyelembe azt, hogy a fegyelmi eljárás során meghallgatott tanú választ kihúzták a jegyzőkönyvből, továbbá az alperes nem biztosította számára a raktár felelősségi nyilatkozatot, valamint a jogorvoslathoz való jogának gyakorlásához szükséges iratok beszerzését fegyelmi eljárás kilátásba helyezésével megtiltották, illetve a jogi képviselő jelenlétéhez kötötték. Sérelmezte az indítványozó továbbá a bíróságok részéről annak figyelmen kívül hagyását, hogy 2016. augusztus 25-től 2016. szeptember 21-ig különleges jogrend alapján teljesített határszolgálatot, továbbá a bíróság iktatójában elvesztették (vagy kidobták) azt a levélborítékot, amellyel igazolhatta volna a bírósághoz érkezés időpontját és a feladás helyét.
- [7] 2.1. Az indítványozó az Alkotmánybíróság felhívására kiegészítette indítványát, és az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdésére, valamint XXVIII. cikkének (7) bekezdésére hivatkozással kérte az első- és másodfokú bírói döntések megsemmisítését. Indítvány-kiegészítésében megerősítette, hogy az anyagi jogi határidőt a határra vezénylése miatt nem tudta betartani, továbbá kifejtette azt az álláspontját, hogy alkotmányos indoka éppen annak lenne, hogy a jogalkotó a „késedelmet” a honvédek speciális feladat ellátási kötelezettsége miatt szélesebb körben ismerje el, mint azok esetében, akik vezénylésnek nincsenek kitéve.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a és a 26. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartal-

mazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.

- [9] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság végzését 2017. december 19-én vette át, az indítványozó az alkotmányjogi panaszt 2018. február 3-án – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül – nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket és jogszabályi rendelkezéseket, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az alkotmányjogi panasz – a Hjt. 186. § (1) bekezdésének az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését érintően – tartalmazza az állított alaptörvény-ellenesség indoklását, valamint kifejezett kérelmet a Hjt. támadott szövegrészei, és a sérelmezett végzések megsemmisítésére.
- [10] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntések alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [11] 3.2. Az indítványozó indítvány-kiegészítésében a bírói döntések Abtv. 27. §-a szerinti alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére és a XXVIII. cikk (7) bekezdésére hivatkozva állította. Ugyanakkor azonban a diszkriminációt illetően – a jogszabályi rendelkezés kapcsán az alap-indítványban előadottakon túlmenően – érdemi indokolást nem terjesztett elő. Az ugyanis, hogy a Fővárosi Törvényszék 6.Mpf.690116/2017/5. számú végzésében megállapította, hogy „nem volt jelentősége annak, hogy a felperes milyen egyéb okból nem nyújtotta be határidőben keresetlevelét”, a XV. cikk (2) bekezdését állító sérelem indokolásának nem tekinthető. Ugyancsak nem indokolta az indítványozó azt, hogy a támadott végzések miért sértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát. Az indítványozó számára a bírósági felülvizsgálat biztosított volt, az azzal kapcsolatos tájékoztatást megkapta, az, hogy a Hjt. által megállapított keresetindítási határidőn belül keresetlevelét nem terjesztette elő, nem hozható összefüggésbe a jogorvoslathoz való joggal. Mindezek alapján az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány nem felel meg a kérelem határozottságára vonatkozó törvényi követelményeknek.
- [12] 3.3. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszában az Alaptörvény I. cikkének (1) és (3) bekezdéseire, XV. cikkének (1) és (2) bekezdéseire, XVII. cikkének (1) és (2) bekezdéseire, a XXIV. cikk (1) bekezdésére, a XXVII. cikkének (1) bekezdésére, a XXVIII. cikk (1) bekezdésére, a XXXI. cikkének (3) bekezdésére, valamint az 54. cikk (1) bekezdésére hivatkozva kérte a Hjt. 7. § (9) bekezdése utolsó mondata, valamint a Hjt. 186. § (1) bekezdésének „jogvesztő” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy az Alaptörvény, XVII. cikkének (1) bekezdése és 54. cikkének (1) bekezdése, valamint – önállóan – az I. cikkének (1) és (3) bekezdései nem tartalmaznak az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot.
- [13] Az indítványozó állította a Hjt. 7. § (9) bekezdése utolsó mondata alaptörvény-ellenességét, azonban alkotmányjogi panaszában arra vonatkozóan indokolást nem terjesztett elő, hogy a Hjt. általa felhívott – a törvény szerinti egyes eljárásokat illetően általános érvényű, és nem kizárólag a bírósághoz fordulásra vonatkozó –, a munkáltató tájékoztatási kötelezettségét tartalmazó szövegrészeinek alkalmazása jelen eljárásban miért sértette volna az Alaptörvényben biztosított jogát. Megjegyzendő, hogy az ügyben eljáró bíróságok a tényállás ismeretében kapcsán ugyan hivatkoztak a határidőre vonatkozó – az indítványozó által egyébként nem vitatott – tájékoztatás megtörténtére, de a támadott törvényi rendelkezést döntésének alapjául egyik bírósági végzés sem jelölte meg.
- [14] Az alkotmányjogi panasz a Hjt. 186. § (1) bekezdése „jogvesztő” szövegrésze vonatkozásában – az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével összefüggésben – megfelel a kérelem határozottságára vonatkozó törvényi feltételeknek. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság szerint az, hogy a hivatásos és szerződéses állományú katonákra, a tényleges szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katonákra, a honvéd tisztjelöltekre, és a honvéd altiszt-jelöltekre vonatkozóan a Hjt. – egyebek mellett a fegyelmi felelősséget és a méltatlansági eljárást illetően is – a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról, illetve a közszolgálati tisztviselőkről szóló (külön) törvények rendelkezéseire képest, eltérő szabályokat állapít meg, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vet fel.

- [15] 3.4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében, részben a 29. §-ában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. július 10.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/333/2018.

